

УДК 37.01

ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ ДИЗАЙН-ОСВІТИ НА ПРИКЛАДІ ДОСЛІДЖЕННЯ СИСТЕМ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КЕРУВАННЯ СЕРЕДОВИЩЕМ

Аспірант О.В. Полякова

Київський національний університет технологій та дизайну

На сьогоднішній день у нашому суспільстві відбуваються великі зміни в області організації навколишнього середовища людини. Винаходяться новітні технології, створюються матеріали з новими характеристиками, розробляються освітні та комп'ютерні програми. Знання застарівають і втрачають актуальність на стільки швидко, що педагоги постійно стикаються з необхідністю визначення того комплексу професійних якостей, який би надійно забезпечував студенту як майбутньому спеціалісту в таких мінливих умовах можливість працювати за фахом і бути конкурентоспроможними і затребуваним фахівцем у своїй галузі. У 21-му столітті, коли відбувається стрімкий інформаційний розвиток суспільства, вища освіта набуває особливого значення для розвитку всього людства. Випускники вищих навчальних закладів нині повинні бути наділені не лише знаннями зі своєї спеціальності, а й вмінням їх використовувати у найсучаснішому середовищі, орієнтуватися в процесах, які виникають саме зараз, постійно удосконалюючи свої фахові здобутки. Головним завданням сучасного навчального закладу є виховання і навчання молоді особистості, яка зможе самостійно вирішувати складні політичні, економічні, соціальні, культурні та інші проблеми, які з'являються у сучасному суспільстві.

Дизайн-освіта в наш час переживає ситуацію кардинальних змін – відбувається революційне перетворення, покликане забезпечити відповідність підготовки випускників дизайн-шкіл та вищих навчальних закладів різко зростаючим можливостям інженерного проектування і виробництва, технології якого постійно удосконалюються. Наразі відбувається активний перегляд тих компетенцій, що мають бути розвинені у молодого фахівця по завершенні його навчання, враховуючи потреби ринку праці, розвитку нових методів проектування у різних галузях дизайну [3].

Сучасні тенденції в дизайні мають безпосередній вплив на зміни в освітніх програмах та технологіях викладання дизайн-дисциплін студентам. В роботах [1; 2] зазначається, що на сьогоднішній день актуальними є вже третє покоління методів дизайну, в основі яких покладений людиноцентричний та міждисциплінарний підхід, при якому кожний об'єкт життя може стати об'єктом дизайну, а дизайнер в цей час виступає у якості синтезатора знань. Саме користувацький досвід, зосередження уваги на потребах споживача стає рушійною силою у зміні парадигми методів проектування від системи обслуговування товарів і самоактуалізації до ціннісного підходу в дизайні, коли саме система життєвих цінностей стає основою індивідуального підходу в дизайн-проектуванні.

Одним з важливих компонентів сучасної дизайн-освіти є розвиток способів інтеграції дизайну у виробничі процеси: маркетингові, менеджерські, комунікативні компетенції. Зміна традиційних організаційних форм освіти пов'язана насамперед з посиленням комунікаційної складової в дизайні, зростанням орієнтації на взаємодію дизайнера з головними учасниками ринку – споживача та замовника [3]. Глибоке розуміння актуальних і нагальних потреб саме споживачів дизайн-продукту дає можливість молодому спеціалісту спрямовувати свій потенціал найбільш ефективно.

Людиноцентричні методи дизайну (Human-Centered Design) є одними з провідних у світі в усіх галузях дизайн-проектування. Протягом останніх десятиліть

було розроблено багато методів, направлених саме на розвиток процесу дизайну із залученням у нього кінцевого користувача. Їх усі можна розділити на дві великі групи:

- методи, які розглядають користувачів як суб'єкти проектування або «реактивних інформаторів», що повідомляють «експертному» досліднику проекту (дизайнеру) свою думку і враження;
- методи, які розглядають користувачів як партнерів дослідження або «активних співавторів» в процесі проектування [4; 5].

Отже для активізації зацікавленості студентів у професійній діяльності та розумінні нагальних потреб споживачів важливим є активне залучення їх у діалог з замовниками. На сьогоднішній день організація такої взаємодії можлива при співпраці навчальних закладів із виробництвами дизайн-продуктів та постачальниками дизайн-послуг. Саме проектна діяльність студентів у тісному зв'язку з виробництвами та актуальними потребами замовника призведе до його підвищеної мотивації у вирішенні реальних проектних задач. Також така співпраця породжує інтерес студентів у науково-дослідній роботі за фаховими напрямками в результаті виявлення нагальних проблем і невирішених питань дизайн-процесів.

Прикладом такої взаємодії освітньої бази та проектної організації можна назвати співпрацю кафедри дизайну інтер'єру і меблів Київського національного університету технологій та дизайну з інжиніринговою компанією «Home Systems» у місті Києві, що займається проектуванням, інсталяцією та сервісом інтелектуальних систем керування середовищем (технології «розумний будинок»). В процесі спільної роботи було виявлено досить високий рівень необізнаності як дизайнерів, так і кінцевих споживачів у можливостях інтелектуальних систем із підвищення комфортності житлового середовища, покращення ефективності комерційних та промислових об'єктів, що призвело до створення освітнього тематичного блоку в рамках дисципліни «Сучасні технології дизайн-діяльності». Також було розроблено алгоритм співпраці у системі «замовник – дизайнер – інжинірингова компанія».

Такі результати співпраці та позитивні відгуки студентів стають приводом до більш ретельного підбору викладачами виробничих баз для практичних занять майбутніх фахівців, а також у постійному корегуванні навчальних проектів та дослідницьких задач із врахування динамічних змін на ринку, розвитком технологій і методів проектування, а також активною взаємодією з кінцевим споживачем дизайн-продукту.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ковешникова Н. А. Актуальные проблемы дизайн-образования в контексте современной теории и практики дизайна. // Вестник ТГУ. – 2011.–№4 (96).-С. 151-155.
2. Лазаренко Н.Ю. Развитие креативности будущих дизайнеров в их преподавательской деятельности // Научный часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. – 2015. – Випуск 51. – С.167-174.
3. Сафронова О.О., Сафронов В.К. Практика впровадження сучасних принципів дизайн-освіти // Регіональний дизайн і освіта: потенціал сучасності. II Всеукраїнська науково-практична конференція (з міжнародною участю): 26-27 квітня 2017 р. – Черкаси: ЧДТУ. – С.271-277.
4. Eggen B., van den Hoven E., Terken J. Human-Centered Design and Smart Homes: How to Study and Design for the Home Experience? //Handbook of Smart Homes, Health Care and Well-Being. – 2017. – С. 83-92.
5. Sanders L. ON MODELING: An evolving map of design practice and design research // Interactions. – 2008. – №. 6 (15). – С. 13-17.